

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN—POLONIA

VOL. XXXIV, 7

SECTIO C

1979

Instytut Biologii UMCS
Zakład Botaniki Ogólnej

Barbara WRÓŃSKA

Materiały do poznania śluzowców (*Myxomycetes*) Lubelszczyzny. Część II

Материалы к изучению миксомицетов (*Myxomycetes*) Люблинщины. Часть II

Materials to the Knowledge of Slime Moulds (*Myxomycetes*) of the Lublin Region.
Part II

W latach 1975—1977 kontynuowano badania nad śluzowcami Lubelszczyzny. Zebrane materiały pochodzą z Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, Roztoczańskiego Parku Narodowego (RPN) i rezerwatu leśnego Szum nad Tanwią. Oznaczono je na podstawie opracowań Krzemieniewskiej (2), Listera (3) oraz Rostańskiego (4) i złożono w Zielniku Zakładu Botaniki Ogólnej Instytutu Biologii UMCS w Lublinie.

Zarodnie śluzowców zbierano głównie na rozkładającym się drewnie drzew liściastych i iglastych. Rzadziej spotykano je na ekskrementach zwierząt (*Didymium difforme*) i na żywych roślinach zielnych (np. *Diderma testaceum*, *Spumaria spongiosa*, *Physarum cinereum*). Badania prowadzono w okresie od kwietnia do listopada (tab. 1). Niewiele gatunków znaleziono na wiosnę: w kwietniu — 2 gatunki w maju — 3 gatunki. Najwięcej zebrano ich w miesiącach letnich i jesiennych: czerwiec — 15 gatunków, lipiec — 12 gatunków, sierpień — 32 gatunki, wrzesień — 24 gatunki, październik — 13 gatunków.

Wymienione gatunki nie były uwzględnione w poprzedniej pracy (6) lub pochodzą z nowych stanowisk. Na uwagę zasługują następujące gatunki: *Diderma testaceum* (Schrad.) Pers., *Lamproderma violaceum* Rost., *Cribraria intricata* Schrad., *Lycogala epidendrum* Fr. var. *tessellatum* Lister, *Perichaena depressa* Lister, które należą do rzadziej spotykanych w Polsce. Rozmieszczenie ich podano w systematycznym wykazie zebranych gatunków.

Wyrażam serdeczne podziękowanie Pani dr W. Stojanowskiej za sprawdzenie niektórych oznaczeń gatunków oraz Panu doc. dr hab. B. Sałacie za cenne rady dotyczące ich opracowania.

(+) Taksony nowe dla Lubelszczyzny.

WYKAZ ZEBRANYCH GATUNKÓW I ICH STANOWISK

PHYSARALES

Physaraceae

(+) *Fuligo rufa* R. E. Fr. Na pniaku dębu: rez. Brzeziczno, 12 X 1977, leg. M. Chmiel.

Fuligo septica Gmelin var. *septica*. Na kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977.

(+) *Fuligo septica* Gmelin var. *flava* Pers. Na silnie zmurszałej kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra 15 IX 1977.

(+) *Badhamia macrocarpa* (Ces.) Rost. Na spróchniałej kłodzie jodły w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 23 III 1977, leg. M. Chmiel.

Tab. 1. Wykaz gatunków śluzowców zebranych na Lubelszczyźnie w latach 1964—1977
A list of *Myzomycetes* species collected in the Lublin region in 1964—1977

Nazwa gatunku Name of species	Miesiące — Months						
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	XI
<i>Stemonitis pallida</i> Wingate	+					+	
<i>Stemonitis smithii</i> Macbr.	+						
<i>Didymium melanospermum</i> (Pers.) Macbr.		+	+		++		+++
<i>Stemonitis fusca</i> Roth.		+	++	+++	+++		+++
<i>Lycogala epidendrum</i> Fr. var. <i>epidendrum</i>		++	++	++	++	++	++
<i>Physarum cinereum</i> (Batsch.) Pers.			+++		+++	++	
<i>Physarum nutans</i> Pers.			+++		++		
<i>Didymium minus</i> Morgan			+	+			
<i>Didymium squamulosum</i> (Alb. et Schw.) Fr.			++				
<i>Stemonitis ferruginea</i> Ehrb.			++	+++	+	++	
<i>Cribraria intricata</i> Schrad.			+	+			
<i>Lycogala epidendrum</i> Fr. var. <i>tessellatum</i> Lister			+		+		
<i>Arcyria denuadata</i> Wettstein			+		+++		++
<i>Arcyria ferruginea</i> Sauter			+				+
<i>Arcyria incarnata</i> Pers.			++		++		
<i>Arcyria nutans</i> (Bull.) Grev.			++		++	++	
<i>Trichia scabra</i> Rost.			+		+++		++
<i>Trichia favoginea</i> Pers.			++		+++	+++	++
<i>Leocarpus fragilis</i> (Dickson) Rost.				++	+++	+++	
<i>Comatrichia elegans</i> (Racib.) Lister				+			
<i>Cribraria splendens</i> (Schrad.) Pers.				+			
<i>Lycogala exiguum</i> Morgan				+			
<i>Arcyria cinerea</i> (Bull.) Pers.				+		+	
<i>Arcyria cornuoides</i> Racib.				+	+	+++	+

Ciąg dalszy tab. 1 — Table 1 continued

Nazwa gatunku Name of species	Miesiące — Months							
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
<i>Arcyria insignis</i> Kalch. et Cooke					+			
<i>Fuligo septica</i> Gmelin var. <i>septica</i>				+	+	+	+	
<i>Badhamia panicea</i> Rost. var. <i>conferta</i> Racib.					+			
<i>Physarum aurantium</i> Pers.					+			
<i>Physarum globuliferum</i> (Bull.) Pers.					+			
<i>Physarum leucophaeum</i> Fr.					+	+		+
<i>Spumaria spongiosa</i> (Leys.) Jahn					+			
<i>Didymium clavus</i> (Alb. et Schw.) Rabenhorst					++	+		
<i>Diderma testaceum</i> (Schrad.) Pers.					+	+		
<i>Stemonitis carolinensis</i> Macbr.					+			
<i>Lamproderma arcyrionema</i> Rost.					+			
<i>Lamproderma violaceum</i> Rost.					+			
<i>Cribraria dictydioides</i> Cooke et Balf.					+			
<i>Cribraria macrocarpa</i> Schrad.					++			
<i>Dictydium cancellatum</i> (Batsch) Macbr.					+			
<i>Tubifera ferruginosa</i> Gmelin					++	++		
<i>Arcyria pomiformis</i> Rost.					++			
<i>Trichia varia</i> Pers.					++	++	++	
<i>Hemitrichia clavata</i> Rost.					++		++	+
<i>Hemitrichia serpula</i> (Scop.) Rost.					++			
<i>Trichia decipiens</i> Pers.					+++		+++	++
<i>Trichia floriformis</i> (Schw.) G. Lister					+++	+++	+++	
<i>Fuligo septica</i> Gmelin var. <i>flava</i> Pers.						+		
<i>Physarum psittacinum</i> Ditm.						+		
<i>Didymium difforme</i> (Pers.) Duby						+	+	
<i>Cribraria rufa</i> (Roth.) Rost.						+		
<i>Dictydium cancellatum</i> (Batsch.) Macbr. var. <i>anomalum</i> Macbr.						+		
<i>Lycogala flavo-fuscum</i> (Ehrb.) Rost.						+		
<i>Perichaena depressa</i> Libert						+		
<i>Arcyria affinis</i> Rost.						+		
<i>Hemitrichia leiocarpa</i> Lister						+		
<i>Hemitrichia vesparium</i> (Batsch) Macbr.						++		
<i>Trichia persimilis</i> Karst.						+++		+++
<i>Fuligo rufa</i> R. E. Fr.							+	
<i>Trichia contorta</i> (Ditmar) Rost.							+	
<i>Trichia inconspicua</i> Rost.							+	

Objaśnienia: + nielicznie, ++ dość licznie, +++ licznie.

Explanation: + not numerous, ++ fairly numerous, +++ numerous.

(+) *Badhamia panicea* Rost. var. *conferta* Racib. Na kępcze żurawiny: rez. Jez. Długie, 31 VIII 1977.

(+) *Physarum cinereum* (Batsch.) Pers. Na opadłych gałązkach i liściach buka, na różnych roślinach zielnych (*Viola sylvestris*, *Hepatica nobilis*, *Asperula odorata*, *Majanthemum bifolium*, *Mycelis muralis*, *Luzula pilosa*, *Ajuga reptans*, *Oxalis acetosella*, *Asarum europaeum*) oraz młodych siewkach jodły: RPN — uroczysko Maziarki, 16 VI 1977. Na żywych liściach *Silene inflata*: rez. Durne Bagno, 29 IX 1977. Na opadłych gałązkach jodły, liściach buka i na *Oxalis acetosella* w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Nart, 10 IX 1976. Na żywych roślinach zielnych (*Galium vernum*, *Galeobdolon luteum* i *Oxalis acetosella*) w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1977.

(+) *Physarum globuliferum* (Bull.) Pers. Na spróchniałej kłodzie buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976.

Physarum nutans Pers. Na spróchniałych kłodach i opadłych gałęziach buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976 i uroczysko Maziarki, 14 VI 1977.

Leocarpus fragilis (Dickson) Rost. Na kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977.

Didymiaceae

Spumaria spongiosa (Leyss.) Jahn. Na łądych roślin zielnych: rez. Jez. Długie 31 VIII 1977.

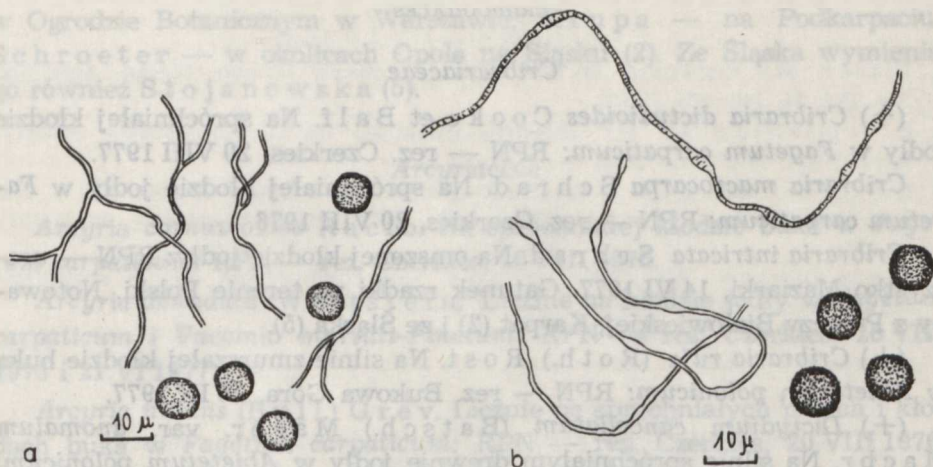
Didymium clavus (Alb. et Schw.) Rabenhorst. Na spróchniałej kłodzie buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VII 1976 i w *Abietetum polonicum*: rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977.

Didymium difforme (Pers.) Duby. Na ekskrementach zwierząt w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 12 IX 1977 i na opadłych liściach jemioli: rez. Bukowa Góra, 15 IX 1976.

Didymium melanospermum (Pers.) Macbr. Na uschniętych, opadłych gałązkach jodły w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, X 1976. Na opadłych igłach modrzewia, na skraju młodnika sosnowego: RPN oddz. 105, 22 X 1977, leg. M. Chmiel.

Didermaceae

(+) *Diderma testaceum* (Schrad.) Pers. Na opadłych, zbutwiałych liściach olszy w *Vaccinio uliginosi-Pinetum*: rez. Moszne, 1 IX 1976 i na *Bidens cernuus* (żywe rośliny) rez. Świerszczów, 31 VIII 1977. Gatunek rzadki na terenie Polski. Notowany z Puszczy Białowieskiej, okolic Warszawy, Krakowa i z Tatr (2).

Ryc. 1. Włócnia i zarodniki;

Capilicium and spores;

a — *Diderma testaceum* (Schrad.) Pers., b — *Perichaena depressa* Libert

STEMONITALES

Stemonitaceae

Stemonitis ferruginea Ehrb. Licznie na spróchniałej kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977. Na spróchniałej kłodzie jodły w *Fagetum carpaticum*: RPN — uroczysko Maziaruki, 14 VI 1977.

Stemonitis fusca Roth var. *fusca*. Na kłodzie jodły w *Abietetum polonicum*: RPN — uroczysko Horodzisko, 10 V 1977 i w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976. Na łądkach torfowca w *Sphagnetum medi*: rez. Brzeziczno, 8 VII 1977.

Stemonitis fusca Roth var. *rufescens* Lister. Na spróchniałej kłodzie buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976 i w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977.

Lamprodermaceae

(+) *Lamproderma arcyrionema* Rost. Na silnie spróchniałej kłodzie jodły: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976.

Lamproderma violaceum Rost. Nielicznie na kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976. Gatunek rzadki na terenie Polski. Notowany dotychczas z Puszczy Białowieskiej (2) i z Dolnego Śląska (1).

CRIBRARIALES

Cribrariaceae

(+) *Cribraria dictydioides* Cooke et Balf. Na spróchniałej kłodzie jodły w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1977.

Cribraria macrocarpa Schrad. Na spróchniałej kłodzie jodły w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976.

Cribraria intricata Schrad. Na omszonej kłodzie jodły: RPN — uroczystko Maziarki, 14 VI 1977. Gatunek rzadki na terenie Polski. Notowany z Puszczy Białowieskiej, Karpat (2) i ze Śląska (5).

(+) *Cribraria rufa* (Roth.) Rost. Na silnie zmurszałej kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977.

(+) *Dictydium cancellatum* (Batsch.) Macbr. var. *anomalum* Macbr. Na silnie spróchniałym drewnie jodły w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Nart, 10 IX 1976.

ENTERIDIALES

Tubiferaceae

Tubifera ferruginosa Gmelin. Na spróchniałej kłodzie jodły w *Fagetum carpaticum* i *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976. Na opadłych igłach sosny w *Vaccinio myrtilli-Pinetum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977.

Lycogalaceae

Lycogala epidendrum (L.) Fr. var. *epidendrum*. Na spróchniałej kłodzie buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — uroczystko Horodżisko, 10 V 1977. Na pniu sosny w *Eriophoro sphagnetum-Betuletosum*: rez. Brzeziczno, 8 VII 1977. Na zmurszałym drewnie jodły i świerka w *Quercu-Piceetum*: rez. Szum nad Tanwią, 25 XI 1975.

(+) *Lycogala epidendrum* Fr. var. *tessellatum* Lister. Na silnie spróchniałym drewnie buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976. Na pniu jodły: RPN — uroczystko Maziarki, 14 VI 1977. Odmiana rzadziej notowana na terenie Polski. Nieliczne jej okazy znaleziono w Karpatach i na Dolnym Śląsku (2).

TRICHIALES

Perichaenaceae

(+) *Perichaena depressa* Libert. Na silnie zmurszałej kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977. Gatunek rzadki na terenie Polski. W r. 1872 Aleksandrowicz zbierał go

w Ogrodzie Botanicznym w Warszawie, Krupa — na Podkarpaciu, Schroeter — w okolicach Opola na Śląsku (2). Ze Śląska wymienia go również Stojanowska (5).

Arcyriaceae

Arcyria cornuvioides Racib. Na spróchniałej kłodzie buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976.

Arcyria denudata Wettstein. Licznie na kłodzie jodły w *Fagetum carpaticum* i *Vaccinio myrtilli-Pinetum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976 i 21 VI 1977.

Arcyria nutans (Bull.) Grev. Licznie na spróchniałych pniach i kłodach buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976, Jarugi, 10 IX 1976 i uroczysko Maziarki, 14 VI 1977.

Trichiaceae

Trichia decipiens Macbr. Na kłodzie jodły w *Abietetum polonicum*: RPN — uroczysko Horodzisko, 10 V 1977. Na drewnie sosny w *Vaccinio myrtilli-Pinetum* i na drewnie jodły w *Abietetum polonicum*: rez. Szum nad Tanwią, 25 XI 1975.

Trichia favoginea Pers. Na spróchniałych kłodach buka i jodły w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976. Na drewnie jodły w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Obroc, 13 XI 1976 i rez. Szum nad Tanwią, 25 XI 1975.

Trichia floriformis (Schw.) G. Lister. Na omszonej kłodzie brzozy w *Tilio-Carpinetum*: rez. Bachus, IX 1976. Na kłodzie jodły w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976.

Trichia persimilis Karst. Na spróchniałej kłodzie jodły w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Nart, 10 IX 1976 i rez. Obroc, 13 XI 1976.

Trichia scabra Rost. Na omszonej kłodzie jodły i na starych owocnikach *Fomes fomentarius* w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976. Na spróchniałym pniu jodły: RPN — uroczysko Maziarki, 14 VI 1977.

Trichia varia Pers. Na spróchniałej kłodzie buka w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Bukowa Góra, 15 IX 1977.

Hemitrichia clavata Rost. Na silnie spróchniałej kłodzie jodły w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976 i w *Abietetum polonicum*: RPN — rez. Obroc, 13 XI 1976.

(+) *Hemitrichia serpula* (Scop.) Rost. Na spróchniałej kłodzie buka w *Fagetum carpaticum*: RPN — rez. Czerkies, 20 VIII 1976.

PIŚMIENICTWO

1. Firich M.: Przyczynek do znajomości śluzowców Dolnego Śląska. Acta Soc. Bot. Pol. **31**, 153—168, (1962).
2. Krzemieniowska H.: Śluzowce Polski na tle flory śluzowców europejskich. PWN, Warszawa 1960, 1—315.
3. Lister A.: Monograph of the Mycetozoa. British Museum, London 1911 1—302.
4. Rostafiński J.: Śluzowce. Monografia. Nakład. Bibl. Kórnickiej,, Paris 1875, 1—432.
5. Stojanowska W.: Flora śluzowców Gór Kaczawskich na tle śluzowców Śląska. Acta Univ. Wratisl., Prace Bot. **16**, 9—72 (1972).
6. Wrońska B.: Materiały do znajomości śluzowców (*Myxomycetes*) Lubelszczyzny. Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska sectio C **35**, 471—476 (1974).

РЕЗЮМЕ

Приводится перечень 39 видов миксомицетов, собранных на территории Люблинщины. Заслуживают внимания следующие виды, принадлежащие к редко встречаемым в Польше: *Diderma testaceum* (Schrad.) Pers., *Lamproderma violaceum* Rost., *Cribraria intricata* Schrad., *Lycogala epidendrum* Fr. var. *tessellatum* Lister, *Perichaena depressa* Lister. Новыми для Люблинщины таксонами оказались: *Fuligo rufa* R. E. Fr., *Fuligo septica* Gmelin var. *flava* Pers., *Badhamia macrocarpa* (Ces.) Rost. *Badhamia panicea* Rost. var. *conferta* Racib., *Physarum cinereum* (Batsch.) Pers., *Physarum globuliferum* (Bull.) Pers., *Diderma testaceum* (Schrad.) Pers., *Lamproderma arcyronema* Rost., *Cribraria dictydioides* Cooke et Balf., *Cribraria rufa* (Roth.) Rost., *Dictydium cancellatum* (Batsch.) Macbr. var. *anomalum* Macbr., *Lycogala epidendrum* Fr. var. *tessellatum* Lister, *Perichaena depressa* Libert, *Hemitrichia serpula* (Scop.) Rost.

SUMMARY

A list of 39 *Myxomycetes* species collected in the Lublin region is given. The following species deserve attention: *Diderma testaceum* (Schrad.) Pers., *Lamproderma violaceum* Rost., *Cribraria intricata* Schrad., *Lycogala epidendrum* Fr. var. *tessellatum* Lister, *Pericheana depressa* Lister, which belong to a group of rare species in Poland. New taxons in the Lublin region are: *Fuligo rufa* R. E. Fr., *Fuligo septica* Gmelin var. *flava* Pers., *Badhamia macrocarpa* (Ces.) Rost., *Badhamia panicea* Rost. var. *conferta* Racib., *Physarum cinereum* (Batsch.) Pers., *Physarum globuliferum* (Bull.) Pers., *Diderma testaceum* (Schrad.) Pers., *Lamproderma arcyronema* Rost., *Cribraria dictydioides* Cooke et Balf., *Cribraria rufa* (Roth.) Rost., *Dictydium cancellatum* (Batsch.) Macbr. var. *anomalum* Macbr., *Lycogala epidendrum* Fr. var. *tessellatum* Lister, *Perichaena depressa* Libert, and *Hemitrichia serpula* (Scop.) Rost.